

Anton Žuža, so baronu Washingtonu, predsedniku kmetijske družbe štajerske pisali, da izstopijo iz družbe, ako bode centralni odbor še na dalje podružnicam določil „Kmetkega prijatla“ ki je tako pisan, da „veljavnosti duhovenstva škoduje.“ Baron Washington je odgovoril pa gotovo krivo podučen rekel, da centralni odbor ni „Prijatla“ ampak le njegovo „Gospodarsko prilogo“ slovenskim podružnicam določil, kar pa ni res. Centralni odbor je tudi „Prijatla“ razpošiljal brž čas brez vedenja baron Washingtonovega. Vse to se je objavilo v listu Südsteirische Post. Za dr. Glantschnigga in njegove nemškutarske tovarše bilo je to blisk iz jasnega neba. Nekaj časa bil je ves omamljen; potem je pa zopet malo k sapi prišel, se v svojej uže dovolj znanej predrznosti zaletel v sivolasega starčka in v javnem pismu, tiskanem v celjskej „nahtvahterei“ tirjal, naj se mu opraviči in dokaže, da je „Prijatelj“ pisal zoper duhovništvo. V „Südsteirische Post“ pa je po sili vrinol, da ni res, da bi njegov listič kedaj bil katero zoper duhovnike bleknol. No, tukaj pa je po nosu in hrbtu dobil, da se zastonj oteplje. Dokazalo mu se je črno na belem, da je ali uže vse pozabil, kar je pisal, ali da predrzno taji, česar nihče več vtajiti ne more.

Preč. gospod Laški dekan zavrnoli so ga pomolivši mu pod nos to, kar je dr. Glantschnigg v svojej neprevidnej budalosti pisal v 5. štev. Prijatla dne 17. sept. 1882 v sestavku: „Pri luči je dobro živeti in umreti,“ meneč: „On, (kmet) ki od svita do mraka napenja silovito svoje moči, da mu ostane jedina kravica v hlevu, da obleče deco, sebe in ženo za zimo, da si pridobi telesne hrane za družino, prost in nedolžen mučenec nima družega, nego nedeljo ali kakov sejm, kjer si privošči za groš belega kruha, o dušnem napredku treba mu ni vednosti, ker je itak že dovolj izurjen v lizanju črnih rok.“

Südsterische Post pa je iz „Prijatla“ povila šopek dr. Glantschniggovih kopriv duhovnikom v njegovej ljubeznjivosti namenjenih: 1.) „Ni bilo kaj lahkega in dosti truda jih (liberalce) je stalo odpraviti farsko gospodarjenje po šolah (štev. 3. 1883 dne 11. januarja); 2.) „Bistre solze točijo naši zagrizenci po dobi pred 12. leti, ker dandanes zna šolski fantek in deklica spodobno se vediti (t. j. vesti) in obnašati, brez da bi se umazancem roke slinile“; 3.) „naj svetohlini rogovileži še tako po osvojenju šol in učiteljstva sline cedijo, mi ja dobro vemo, da oslovski glas oblakov ne predere.“

No, tukaj se je pobožni lisjak pred slovenskimi piškami precej spozabil, in dovolj jasno pokazal, da je res to, za kar ga sploh imamo. Vsak vesten duhovnik, vsak veren Slo-

venec bo iz povedanega lahko posnel, kar mu je tukaj storiti. Tako zaničljive besede o duhovnikih sploh beremo sicer in navadno le v freimaurerskih tiskovinah.

Gospodarske stvari.

Vabilo

k prvemu občnemu zboru „Cesarjevič Rudolf-ovega sadjerejskega društva za Spodnji Štajer“.

Dne 20. maja, to je v nedeljo popoldne ob dveh v šolskem poslopji v Št. Jurji ob južni železici, bode imelo to društvo svoj prvi občni zbor s sledečim obravnavalnim redom:

1. Nagovor in poročilo predsednikovo;
2. Poročilo blagajnikovo;
3. Stavljenje poverjenikov;
4. Govor g. Boštjančiča o sadjereji in
5. Razni nasveti.

K temu zborovanju se prav uljudno vabijo vsi p. n. društveniki, sadjereji sploh, prijatelji sadjereje in domoljubi v občē, da se od vseh krajev prav obilno udeležē.

Oni p. n. domoljubi, ki so se namenili društvu pristopiti, pa društvnemu blagajniku g. Fr. Praunseis-u tega niso naznanili, se nujno prosijo, da svoj pristop pred 20. t. m. naznani blagovolijo.

Cesarjevič Rudolfovo sadjerejsko društvo za Spodnji Štajer.

V Št. Jurji ob južni žel. 12. maja 1883.

V. Jarc,
tajnik.

Dr. Ipavic,
ravnatelj.

Lipa bučelicam izvrstna paša.

Med velikim drevjem zavzema gledē bučelične paše lipa prvo mesto. Pa ne samo to, tudi lepo drevo je lipa. Kaj čuda, da je Slovanskim narodom postala preljubo drevo.

Lipov les je lepo bel in mehok, se da posebno za mizaraka dela in za rezbarije dobro rabiti, daje nadalje dobro oglje za smodnik in za risanje. Cvet daje čaj, ki ga visoko cenijo in suhega po 25—30 kr. kilogram plačujejo.

Naši Slovanski pradedi so lipo zelo obrajtali. V vsaki vasi so jo posadili, pri vsaki cerkvi, skoraj pri vsaki hiši, da so se potem v njeni senci shajali, odpočivali pa tudi o važnih zadevah posvetovali.

Ker so pa Slovenci od nekaj bili izvrstni bučelarji, so koristnost tega prekrasnega drevesa tudi v oziru na bučelorejo kmalo spoznali in ga za to tudi svojim ljubljankam drobnim bučelicam za ljubo pogosto zasajali.

Lipa je pravi obilni studenec strdi in voska. Ona cvete 10—14 dni in to je dosti časa,

da pridne bučelice na nji nabirajo medú in z njim polnijo celice dišečega satovja. Ako jih ugodno vreme pri tem veselem delu podpira, naberó prav obilo sladkega blagodarova v duhteče domovje. Ni rastline, na kateri bi bučelica s tako strastjo srkala med, kakor ravno na lipi. Njihov pohlep po lipovi strdi je tolik, da se popolnoma spozabijo in celo ob deževji letajo bučelice na lipe na pašo. Tudi je med iz lipovega cvetja zelo obrajtan in visoko číslan.

Lipa je tudi krasno in stoletja trpeče drevo in zato se posebno dobro tudi podaja za drevorede. Koliko je še pustih prostorov, kjer ni sadnega, pa tudi ne drugega drevesa. Kako lepo in koristno bi stala tam mogočna lipa v veselo pašo marljivim bučelam in v veselje nam in našim potomcem.

Lip je več sort, izmed katerih so širokolistna poletna lipa (*Tilia grandiflora*), potem drobno-listna zimska lipa (*Tilia parviflora*) in poslednjič srebrno-listna lipa (*Tilia argentea*) najbolj znane.

Drobnolistna sorta je nekoliko trdneja in zaradi tega se tudi za nasad od nekojih strani posebno priporoča. Cvet drobnolistne lipe se 2—3 tedne pozneje razspné od onega od poletne ali širokolistne lipe, ktera meseca junija, zato lipanj, ali julija cvete.

Lipi je kmalo ktera lega in zemlja dobra. Množi se po vlačencah, reznikih in semenu. Vlačence, ktere so za pomnoževanje najbolj pripravne, se dobe iz koreninskih izrastkov, kteri se okoli sv. Mihela presajajo. Drugo leto že močno vzrastejo. Tudi zaradi časa, v katerem se more lipa presajati, to drevo ni prerahlo. V drevesnici morejo drevesca 4—5 let ostati. V tem času se jim mora zemlja vsako spomlad okopati in plevela čisto ohraniti. Tudi je treba postranske odrastke porezovati, da deblo more bolj naprej v debelost in višino. Vejice pa po debli je dobro puščati, ker po njih celo drevesce nekoliko bolj močno postaja.

Kdor si hoče lip iz semena prirediti, kar je v obče nekoliko bolj mudno in počasno, kar pa najbolj lepa drevesa daje, ta si ga mora jeseni brž ko je dozorelo, na senčnato gredico v vlažno rahlo zemljo posejati.

Drugo spomlad rastlinice poženejo. Če se seme še le spomladi poseje, celo leto v prsti obleži in še le drugo spomlad požene. Mladice se morajo vedno plevela čistiti, jeseni pa popipati in v drevesnice presaditi. Tu ostanejo 4—5 let in potem se na svoja mesta posade.

Bodimo toraj zvesti navadam starih svojih očakov in zasajajmo lipe sebi v veselje, bučelicam pa v obilno pašo.

Zastran sadjerejstva priporoča g. Fr. Praprotnik, nevtrudljivi delavec v tej velevažnej stroki narodnega gospodarstva, v zadnjem „Sl.

Gospodarji“ cepljenje dreves za skorjo. Poduk je vse hvale vreden. Vsak ga z veseljem pozdravlja. Dostaviti pa vendar hočem nekaj ter omeniti to, kar delo polajšava in po čemer cepič močnejši postane. Sedlo se naj opusti in cepič tako prireže, kakor če bi hoteli kopulirati. Tako obrezani cepič se za skorjo vtakne in zaveže. Na to pa moramo še paziti, da spodnjo oko na znotranjej strani cepiča stoji. Dr. Ipavic.

Na planinski travnik nad Ljubnem v gornjegrajskem okraji vganjajo žrebeta letos meseca junija, kder ostanejo do 20. septembra, če kaj zmes ne pride. Vgnati sme svoja žrebeta 1, 2, 3 leta stara vsak konjerejec V. konjerejskega okoliša. Naglasiti pa morajo žrebeta do 20. maja t. l. pri za to postavljenih možeh in ti so: Lenko pri sv. Petru v Savinskej dolini, živinozdravnik Reidinger v Celji, Placer v Mozirji, Munda v Slov. Gradci, Drobnič v Brašlovcah, Jarc v Gornjem Gradu, baron Vay v Konjicah, Th. Gunkel v Laškem, Stef. Plansteiner v Krajnciči in Kačič v Sevnici. Dan, kedar morajo žrebeta v Ljubno spraviti, se bode posebič naznanjal. Na planini se vsakemu žrebetu vže posebno znamenje. Če katero žrebe zboli, mora posestnik precej po njega priti. Pašnine je 5 fl. drugih stroškov pa nič. Za žrebe naj pusti dobro knaftro in če mogoče odejo. Svetuje se vsakemu malo svotico položiti kot zavarovnino, da se mu odškodnina izplača, če bi žrebe poginolo ali v kako nesrečo zabredlo.

Dopisi.

Iz Dobrne. (Dobrotniki. Delo. Slabo orožje.) Pred novim letom so vč. gosp. duhovni svetovalec in župnik s pomočjo nekaterih drugih dobrotnikov nabrali 100 fl. Od tega zneska so 55 fl. ubožnim učencem nakupili zimске obleke in ostalih šolskih priprav, 45 fl. so razdelili med druge siromake. Nedavno je pa bivši lastnik novogradski pred svojim odhodom za ubožce daroval 200 fl. Bog plačaj blagim dobrotnikom! — Nov posestnik novogradski je zdaten del polja spremenil v hmeljišče. Našim revnim delavcem je to dobro došlo, služili so namreč na dan po 70 kr. in više. Omenjena okoliščina je nekoje ubožneje vinogradnike, ki si morajo pomagati z najetimi težaki, za toliko zadela neugodno, ker za slabši zaslužek niso o pravem času dobili dovolj kopačev. Kdorkoli se je prikazal na hmeljišči, ni ostal brez opravka. Prvi dan križevega tedna se je tam zbralo le majheno število dninarjev. Ko je gospodar kot inoverec, vprašal po vzroku in zvedel, da so delavci izostali vsled procesije, je sledeča dneva tudi svojo družino poslal v cerkev a težakom naznanil, naj še le po končanem cerkvenem opravilu prihajajo na delo, plačilo bodo pa do-